

CIRKULÆR ØKONOMI

- KOMMUNERNES OG FORSYNINGERNES PERSPEKTIV

Tanken om at optimere produktion og forretningsmodeller, så ressourcerne udnyttes bedst muligt og giver det optimale afkast, er ikke ny. "Cirkulær økonomi" bliver i stigende grad anvendt som samlebetegnelse for disse tanker.

Kommissionen er for nylig udkommet med en pakke om cirkulær økonomi, der både indeholder en handlingsplan og ændring af affaldsdirektivet. Hvad dækker alt dette over, og hvilken betydning har det for kommuner og forsyninger i Danmark?

HVAD ER CIRKULÆR ØKONOMI?

Cirkulær økonomi gør op med den lineære opfattelse af producer-forbrug-og-smid-væk økonomi. Cirkulær økonomi fokuserer i stedet på, at produkter og råmaterialer i langt højere grad genanvendes og skaber mest mulig værdi i næste livscyklus. Dette foregår løbende i alle faser af et produkts udvikling og levetid. Produkter kan for eksempel designes, så kostbare komponenter, der er dyre at udvikle eller udvinde, umiddelbart kan genbruges, eller så produktet har mere end én anvendelsesmulighed. Cirkulær økonomi indgår derfor som et led i at sikre miljømæssig og kommerciel

bæredygtighed, og i at være en af løsningerne på den tiltagende ressource-mangel, der opleves verden over.

KOMMISSIONENS PAKKE

Fokus på cirkulær økonomi er forstærket efter at EU-Kommissionen den 2. december 2015 udsendte pakken "Kredsløbet lukkes - En EU-handlingsplan for den cirkulære økonomi" om den europæiske omstilling til cirkulær økonomi.

Pakken indeholder både en handlingsplan og forslag til ændringer af direktiver. Først og fremmest indeholder pakken et forslag til et revideret

affaldsdirektiv, efter Kommissionen trak den tidligere affaldspakke tilbage i december 2014. Derudover følger der med den nye pakke forslag til ændringer i reglerne om håndtering af affald fra biler, elektronik og emballage samt reglerne om deponering af affald. Derved indeholder pakken både konkrete initiativer til ændrede regler, nærmere analyser af visse områder samt råd og opfordringer til medlemsstaterne. Blandt andet indeholder handlingsplanen tiltag i alle faser af et produkts levetid helt fra produktion over forbrug til affaldshåndtering og slutteligt tiltag, hvorved affald omdannes til nye brugbare ressourcer.

Yderligere foreslår pakken et fælles 2030-mål for genanvendelse på 65 % af kommunalt affald, fælles mål for genanvendelse på 75 % af emballageaffald og endeligt et bindende mål for deponering af kommunalt affald på

maksimalt 10 %. Målene er reduceret i forhold til den tidligere pakke.

HORTENS SEMINAR OM CIRKULÆR ØKONOMI

For at skabe debat om, hvad Kommissionens pakke om cirkulær økonomi betyder for kommuner og forsyningsvirksomheder i dag, var Horten den 1. februar 2016 vært for et seminar om cirkulær økonomi - primært rettet mod kommuner og forsyningsvirksomheder. Der var stor interesse for arrangementet, og mere end 100 deltagere mødte op.

Tidligere klimakommissær Connie Hedegaard, nu bestyrelsesformand for tænketanken Concito, indledte arrangementet og tegnede det helt store billede af cirkulær økonomi. Connie Hedegaard gav et tankevækkende indblik i, hvad der kan stå i vejen for omstillingen til cirkulær økonomi.

Således fremhævede hun særligt fem ting, der skal være på plads for at transformere den traditionelle måde at tænke økonomi på til en cirkulær økonomi: Der skal for det første sættes bindende mål for EU's klima- og energipolitik. Derudover er der behov for at inddrage nye parametre, når vi taler vækst i det 21. århundrede. Væksten skal være mere bæredygtig og grøn, og derfor skal målene for vækst tilskynde recirkulation, og der skal være klare incitament for at genanvende, som bliver reflekteret i måden, vi prissætter ressourceforbrug og forurening på. Det er endvidere vigtigt, at hele produktets livscyklus indtænkes ved design af nye produkter. Godt design skal sikre, at produkterne holder længere, og nye forretningsmodeller skal sikre fokus på levetidsforlængelse og genbrug frem for produktion, salg, og bortskaffelse.

Dette vil kræve et nyt mindset både hos den enkelte forbruger og hos

offentlige indkøbere. Vi skal væk fra brug og smid væk-mentaliteten. Slutteligt skal der samarbejdes på tværs. Cirkulær økonomi kræver et opgør med silotænkning i kommuner og virksomheder. Indkøbs- og driftsbudgetter skal for eksempel samtænkes, men også forskningen skal blive endnu bedre til at arbejde på tværs.

Sinne Conan, administrerende direktør i Konsentio, der var medarrangør af seminaret, så nærmere på Kommissionens pakke om cirkulær økonomi og de udfordringer, som den gemmer på. Det blev fremhævet, at cirkulær økonomi indebærer indbyggede modsætninger mellem affalds- og produktionssektorerne. På længere sigt kan disse blandt andet give udfordringer for fjernvarmesektoren. Derudover blev det diskuteret, hvordan der i fremtiden skal gennemføres omstilling i allerede eksisterende produktionsvirksomheder. Ligesom KL påpegede i deres hørings-svar til Kommissionens forslag, kom Sinne Conan også ind på problematikken ved at definere "affald".

Efter rammen for Danmarks tilgang til cirkulær økonomi var tegnet, præsenterede Claus Torp, vicedirektør i Miljøstyrelsen, fordele og udfordringer ved cirkulær økonomi set fra statens side. Claus Torp fremhævede blandt andet, at der for staten er store besparingspotentialer og muligheder for vækst, beskæftigelse og miljørigtig omstilling ved cirkulær økonomi. Ligesom Connie Hedegaard fastslog Claus Torp også, at der er behov for nye tilgange til miljøregulering, herunder for eksempel nye forretningsmodeller, hvor man lejer, leaser eller deler produkter i stedet for at købe og eje dem.

Niels Mikkelsen, seniorkonsulent i Minor Change Group, fortalte om Samsø Kommunes arbejde med at skabe en cirkulær økonomi i forhold til biologisk materiale. I et samarbejde mellem Minor Change Group og Samsø Kommune arbejdes der således mod at skabe Samsø som model for cirkulær

økonomi. Dette indebærer for Samsø også at blive fossilfri - som kuriosum skal færgen til Odder sejle på gas fra øens eget biogasanlæg.

De sidste to oplæg gav meget konkrete input til dilemmaer og udfordringer ud fra en forretningsmæssig vinkel.

Med overskriften "Cirkulær økonomi som forretning" fokuserede Karin Klitgaard, miljøpolitisk chef i DI, på behovet for anderledes forretningsmodeller i forhold til dem, vi kender i dag. Som eksempel kan en virksomhed sælge "lys" som produkt i stedet for at sælge lamper og pærer. Virksomhederne kan møde udfordringer ved en sådan omstilling. Omstillingen kræver nemlig en helt anderledes tankegang for både producent og forbruger, og der er også behov for en anderledes måde at beregne mulige besparelser og måle resultater i virksomheden. Der er derfor for nogen brug for hjælp til denne omstilling.

Jacob Hartvig Simonsen, administrerende direktør i Dansk Affaldsforening, gav i sit afsluttende oplæg sit syn på affaldssektorens rolle i forhold til denne dagsorden. Danmark kan især arbejde på nye sorteringsmodeller, og Dansk Affaldsforening ønsker øget fokus på efterspørgsel af sekundære råvarer og på affaldsforebyggelse. Jacob Hartvig Simonsen pegede også på den store svaghed ved Kommissionens forslag, at erhvervsaffaldet ikke er omfattet af forslagene i Kommissionens pakke ■

Den 9. maj 2016 afholder Horten et seminar om cirkulær økonomi - rettet mod private aktører. Her sætter vi fokus på cirkulær økonomi som forretningsmodel. En række private aktører, der allerede har taget denne tanke til sig, kommer med deres bud på en konkurrencedygtig forretningsmodel. Derudover vil Erhvervsstyrelsen præsentere regeringens tiltag for at fremme denne dagsorden i et forretningsmæssigt perspektiv. Læs mere om arrangementet og tilmeld dig på vores hjemmeside horten.dk/arrangementer eller via vores nyhedsbrev, som du ligeledes tilmelder dig på vores hjemmeside horten.dk.

Rikke Søgaard Berth
Advokat
rsb@horten.dk

Line Markert
Advokat
lma@horten.dk